

ПРИМЕРЕН ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 7 КЛАС

Прочетете текста и изберете отговор за въпроси 1 - 6 вкл.

Поредният юбилей от Освобождението на България е добър повод да се обърнем към събитията от ония дни. А внушителната вече времева дистанция от 130 години ни позволява да погледнем на несбъдналия се санстефански идеал без гняв и пристрастие.

В края на Руско-турската освободителна война от 1877-1878 година, когато Високата порта започва преговори с руското главно командване за примирие, граф Николай Игнатиев получава нареждане от Петербург да подготви проект за мирен договор. При изработването му Игнатиев изхожда от решението на Цариградската посланическа конференция от декември 1876 година, на която Великите сили са се съгласили за създаването на две автономни български области в Мизия, Тракия, Македония и Добруджа. Тяхната територия съвпада почти напълно с границите на Българската екзархия от 1870 година.

Никоя от Великите сили не оспорва българския характер на въпросната територия, а само нейната големина, поради което я разделят на две части. Руската дипломация приема тяхното искане на Цариградската конференция с надеждата, че по този начин ще избегне нежелания военен сблъсък с Османската империя. Направеният компромис според граф Игнатиев има смисъл само при евентуално мирно решение на конфликта. След провала на конференцията, и особено след спечелената война, той смята, че подобен компромис не бива да се прави. И затова предвижда в проекта за мирен договор единна и неделима българска държава.

1. За коя сфера на общуване е предназначен текстът?

- А) за битовата;
- Б) за научната;
- В) за деловата;
- Г) за естетическата.

2. Как са свързани вторият и третият абзац в текста?

- А) с лексикално повторение;
- Б) с местоимение;
- В) чрез изпускане;
- Г) със синоним.

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Санстефанският идеал „без гняв и пристрастие“ е сбъднат.
- Б) В началото на Руско-турската война граф Игнатиев получава задача да изготви проект за мирен договор.
- В) Граф Игнатиев има предвид решенията на Цариградската конференция при изготвянето на проекта за мирен договор.
- Г) Великите сили разделят България на четири части.

4. Колко прости изречения са използвани в текста?

(Отговора запишете в листа за отговори)

5. Каква част на речта е подчертаната дума искане в текста?

(Отговора запишете в листа за отговори)

6. В кое глаголно време е подчертаното сказуемо във втория абзац на текста?

- А) сегашно време;
- Б) минало предварително време;
- В) минало неопределено време;
- Г) бъдеще време в миналото време.

7. Кой израз е антоним на израза много му знае устата?

- А) мълчи като риба;
- Б) знае две и двеста;
- В) разтяга локуми;
- Г) сърби го езикът.

8. В коя двойка думите НЕ са пароними?

- А) комплекс - комплект;
- Б) незаличим - неизлечим;
- В) съзерцание - наблюдение;
- Г) мисия - месия.

9. Коя от думите НЕ е синоним на думата нервирам се?

- А) ядосвам се;
- Б) гневя се;
- В) дразня се;
- Г) страдам.

10. В кое изречение думата глава е употребена в прякото си значение?

- А) Народът започна да надига глава.
- Б) На своя глава синът заминал в чужбина.
- В) Вдигнах глава, за да видя кой идва.
- Г) Никой не знае какво ще му дойде до главата.

11. Каква грешка е допусната в изречението Вчера учихме за лаврите на насекомите ?

- А) лексикална;
- Б) граматическа;
- В) пунктуационна;
- Г) правописна.

При коя двойка думи отношението е както при посочената двойка? (Общо условие за задача 12. - 13. вкл.)

12. хралупа - катерица

- А) птица - ято;
- Б) тигър - зоопарк;
- В) бърлога - мечка;
- Г) куче - каишка.

13. потисник - тиранин

- А) разказ - повест
- Б) отечество - татковина;
- В) мастило - писалка;
- Г) ученик - учител.

14. Кой ред е излишен?

- А) съществително име;
- Б) глагол;
- В) съюз;
- Г) прилагателно име.

15. Коя дума е написана НЕПРАВИЛНО?

- А) потискам;
- Б) въплътен;
- В) въстанник;
- Г) немарлив.

16. Коя дума е написана правилно?

- А) фини;
- Б) писменност;
- В) рожденник;
- Г) именик.

**В коя от подчертаните думи е допусната грешка?
(Общо условие за задача 17. - 19. вкл.)**

17. Иван-Вазовият (А) роман „Под игото“, преведен (Б) на повечето Европейски (В) езици, е много популярен (Г).

18. Потърсете (А) някой (Б) от комисията, за да ви запознае с новите критерии (В) за оценяване на кандидат-гимназистите (Г).

19. Странджата беше сготвил (А) вече обяда (Б) за свойте (В) другари - гозбата (Г) ги очакаше.

20. В кое изречение са допуснати три грешки?

- А) Бунтовника от „На прощаване“ е смел и себеотрицателен.
- Б) През месец Август ходиме на почивка край морския бряг.
- В) Кандидат-гимназистите се готвят обикновено през цялата година.
- Г) Никои не е влизал във тяхната къща.

21. По какво се различават подчертаните глаголни форми в изречението?

Пътешественикът е изморен от дългия преход, който е направил.

- А) по число;
- Б) по лице;
- В) по род;
- Г) по залог.

22. Какво е по състав изречението?

Моите родители няма да одобрят решението ми.

(Отговора запишете в листа за отговори)

23. Кой е синтактичният синоним на подчертания израз в изречението Нагривайки се, въздухът се издига нагоре ?

- А) макар че се нагрива;
- Б) въпреки че се нагрива;
- В) като се нагрива;
- Г) за да се нагрива.

24. В кое изречение сказуемото е съставно именно?

- А) Зимната гора изглежда тъжна.
- Б) Мама е ходила на курсове по машинопис.
- В) Всички бяха приготвили подаръци за Коледа.
- Г) Празничното настроение продължава да ни завладява.

25. В кое изречение подлогът е изразен с причастие?

- А) Първият продължава състезанието.
- Б) Спестеното се стопи неусетно.
- В) Горящият огън освети лицата им.
- Г) Седмокласниците прочетоха повестта „Немили-недраги“.

26. Кое изречение е просто?

- А) Разбира се, че любовта е прекрасна.
- Б) Много обичам да готвя за празничната трапеза.
- В) Изглежда, че финансовата криза отминава.
- Г) Щях да участвам в състезанието по плуване.

27. В кое изречение НЕ е допусната грешка при членуването на имената?

- А) Моят брат се оказа най-неподготвения за изпита.
- Б) Това не беше най-правилния ми избор.
- В) Вторият пилот изглежда най-увереният на пистата.
- Г) Магазинът отсреща го откриха преди края на лятото.

28. Изречението Боли ме главата? се състои от:

- А) сказуемо, подлог, определение;
- Б) сказуемо, допълнение, подлог;
- В) сказуемо, допълнение, допълнение;
- Г) сказуемо, допълнение, обстоятелствено пояснение.

29. Какво е по вид подчиненото изречение в следното сложно съставно изречение Мъчно ми беше, че мама не ми вярва?

- А) допълнително;
- Б) определително;
- В) подложно;
- Г) обстоятелствено.

30. С коя форма на думите трябва да се попълнят празните места в изречението?

(Отговора запишете в листа за отговори)

Колко ..... ще участват в двата проекта, които бяхте ....., господине?
(студент) (обявил)

31. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Разпитва и християни, и турци накъде е пътят за Цариград.
- Б) Допитвам се до мама само когато е много наложително, за да не я тревожа.
- В) Всички, които имат информация да се обадят на дежурния служител.
- Г) Зададе си въпроса, кой ли ще е награденият роман през тази година.

32. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) В часовете по български език учениците анализират и създават текстове.
- Б) Да се чете допълнително различна литература, е от голямо значение.
- В) Харесах старата къща в тихия квартал, ключа от която ми даде брат ми.
- Г) Учителят осъзна, че е постъпил нетактично и се извини на всички.

33. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Думата стрела не е пък в сърце се забива.
- Б) Който търси гъши яйца не яде и кокоши.
- В) Дългите езици и дългите молитви и Богу не са драги.
- Г) Дълбока рана заздравява лоша дума не се забравя.

34. Колко запетаи са пропуснати в изречението?

Младият човек трябва да възпита у себе си волята и навика да общува с хубавата книга и с нейните незабравими герои - един от друг по-прекрасни по-смели по-романтични.
(Отговора запишете в листа за отговори)

35. Кое твърдение НЕ е вярно?

- А) Приложението се изразява само със съществително име.
- Б) Бройна множествена форма имат всички имена.
- В) Сказуемното определение пояснява подлога и прякото допълнение.
- Г) Качествените прилагателни могат да се степенуват.

36. За кое литературно произведение е вярно твърдението?

Поднесена като съкровена изповед на лирически герой пред майката, творбата отразява нетърпимостта към робството и към накърняването на най-светлите човешки чувства.

- А) „Българският език“;
- Б) „Опълченците на Шипка“;
- В) „Една българка“;
- Г) „На прощаване“.

37. Кое противопоставяне липсва в стихотворение „На прощаване“?

- А) любов - омраза;
- Б) родина - чужбина;
- В) свобода - робство;
- Г) либе - майка.

Прочетете откъса от творбата „На прощаване“ и изпълнете задачи 38. - 40. вкл.

Ако ли, мале, майноле, жив и здрав стигна до село, жив и здрав с байряк във ръка, под байряк лични юнаци, напети в дрехи войнишки, с левове златни на чело, с иглянки пушки на рамо и с саби-змии на кръстът, о, тогаз, майко юнашка! О, либе мило, хубаво! Берете цветя в градина, късайте бръшлян и здравец, плетете венци и китки да кичим глави и пушки!

38. Откъсът е:

- А) епизод от лирическия увод;
- Б) част от картината на победното завръщане;
- В) част от поетическото завещание към невръстните братя;
- Г) част от пейзажните описания в стихотворението.

39. От чие име е изказът?

- А) на майката;
- Б) на либето;
- В) на братята;
- Г) на бунтовника.

40. Към кого се обръща лирическият герой?

- А) към майката и братята;
- Б) към либето и майката;
- В) към бунтовниците и либето;
- Г) към майката и поробителите.

41. Кое определение за решението на бунтовника НЕ е вярно?

- А) героично;
- Б) достойно;
- В) смело;
- Г) фанатично.

42. Кое твърдение НЕ е вярно за стихотворението „На прощаване“?

- А) Мотивът за смъртта е тясно обвързан с мотива за безсмъртието.
- Б) Няма конкретен повод за написването на творбата.
- В) Стихотворението има четири композиционни части.
- Г) Творбата проследява драматичните изживяванията на бунтовника.

43. Кои от посочените изразни средства и похвати са използвани в стиховете?

... та сърце, майко, не трае да гледа турчин, че бесней над бащино ми огнище...

- А) метафора, обръщение, метонимия;
- Б) повторение, обръщение, метонимия;
- В) метафора, възклицание, епитет;
- Г) градация, епитети, обръщение.

44. Прочетете тезата и посочете заглавието на съчинението разсъждение.

Стихотворението „На прощаване“ еднакво категорично дава израз както на идеята за саможертва, така и на мечтата за свобода. Стремешт към щастливия изход от борбата е причина за пренебрегнатия личен живот. В името на идеала героят е готов да пожертва не само близостта с любимите си хора, но и живота си.

- А) Саможертвата и свободата в Ботевото стихотворение „На прощаване“;
- Б) Образът на майката в Ботевото стихотворение „На прощаване“;
- В) Идеята за приемственост според Ботевото стихотворение „На прощаване“;
- Г) Картина на робската действителност в Ботевото стихотворение „На прощаване“.

45. В каква последователност откъсите от първа глава на повестта „Немили-недраги“ образуват свързан текст?

1. Мъжделивите фенери, що стърчеха на почтителни разстояния по двете страни на улицата, едвам прокарваха мътната и неопределена светлина през мъглата и като че още повече увеличаваха мрака.

2. Ако се приближеше някой до ниската врата на тая кръчма и надникнеше хубаво над нея, щеше да види благодарение на слабата виделина, дошла от един близък фенер, една вапсана дъска със следующия надпис: „Народна кръчма на Знаменосецът!“.

3. Само едно малко, тясно, защитено с железни пръчки прозорче светеше още. Това прозорче беше равно със самата земя и откриваше съществуването на една будна кръчма, с каквито бяха богати по онова време браилските пиаци.

4. Нощта беше влажна и мрачна и браилските улици пустееха. Студената декемврийска мъгла, която обикновено пада покрай бреговете на Дунава, се беше напластила в една от главните улици на града и задушаваше с отровния си дъх последните минавачи, които бързаха да се приберат у дома си.

5. Всички лавки и магазини бяха затворени вече; никаква светлина или шум не излазяше навън; понякога само се чуваха уединени крясъци и псувни на някои закъснели картоиграчи в някое затворено казино.

- А) 4, 1, 5, 3, 2;
- Б) 5, 4, 3, 2, 1;
- В) 3, 2, 4, 1, 5;
- Г) 1, 4, 5, 3, 2.

46. Кое твърдение е вярно за повестта „Немили-недраги“?

- А) Написана е преди Освобождението.
- Б) Създадена е в Пловдив.
- В) Героите участват в Руско-турската война.
- Г) Прототип на Бръчков е Волон.

47. В кой ред правилно са свързани цитат и име на герой от „Немили-недраги“?

- А) мечтател, идеалист, ветреник - Македонски;
- Б) ...висок мъж с дребно и надупчено от шарката лице... - Попчето;
- В) ...дълголик, сух, жълт, с гъста черна брада - Странджата;
- Г) ... седеше по турски друг момък на възраст до трийсет години ... - Бръчков.

48. Кой герой НЕ е от „Немили-недраги“?

- А) Спиро Македонски;
- Б) Владиков;
- В) Бойчо Огнянов;
- Г) Петко Мравката.

49. От коя творба е откъсът?

Той сега се беше предрешил като същ селянин, с гугла и влашки кожух. Едничкото, що го отличаваше от истинските селяни, беше револверът, който една опитна ръка можеше лесно да напипа отзад на кожуха му.

(Отговора запишете в листа за отговори)

50. Какво означава терминът алитерация?

(Отговора запишете в листа за отговори)

АВТОР: *Маргарита Николова*
преподавател по български език и литература